

LYMBVRGV M.

LYMBVRGV M, Ducatus, in quo metropolitica gloria præstat, appellationem præbet, oppidum est naturæ beneficio valide munitum præcelso etenim & saxoso in monte, in ipsius Ducatus Lymburgensis medio, velut centrum, situm admodum amœnum, obtinet. Eius primordium eruditissimus omnisque virtutis amantissimus vir, D. Remaclus Lymburgus Medicus, dulcissimæ patriæ suæ amore, ex chronicorum & Annalium scriptis diligenter inquirens, veteribus non esse memoratum, affirmat. Qui vicinis autem temporibus, variarum gentium sedes, urbium oppidorumque origines, in publica scriptorum monumenta retulerunt, ij Lymburgi initium, in Annum Christi centesimum septuagesimum secundum, ultra millenium referunt. Quo quidem tempore, comitatus titulo claruit, cuius habenas omnium primas, moderatus est Henricus comes, & eius item successor, eiusdem pariter nominis, ex Henrico Quarto, Pio illo, verè Augusto, bellicosus, & multis victorijs clarissimo imperatore, pronatus, primus Lymburgensium Dux appellatur, eiusque ducatus gubernacula pluribus annis, summa tum æquitate, tum prudentia tenuit. Eo verò Duce, sine successione mascula in fata sublato, Dux Brabantorum Ioannes Primus, circa annum salutis M. CC. XCIII. partim hæreditaria successione, partim bellica virtute, contra Reinoldum Gelrij comitē, omne huius ducatus sibi vendicans ius, id in hunc usque diē cōseruauit ac tenuit, hinc Lymburgi, Falcoburgi, Dalemij, & cætera transmosana municipia, criminales, ciuilesque prouocationes suas, ad Brabantiam nomophylaciam, cuius perpetua Bruxellæ sedes est, dirigunt. Cæterum in Ecclesiasticarum rerum disceptatione & administratione, Eburonum Antistitem, cuius Diocesis sunt, dominum agnoscunt. Est autem oppidum Lymburgense situ montoso, muro, & idoneis ad defensionem turribus clausum, arce etiam munitissima firmum, cuius turres, muri, ac propugnacula, viuo ex saxo (quod natium suppeditat solum) constructa, ac prærupti montis dorso imposita, nec occultis terræ cuniculis, eueri, nec muralium machinarum ictibus concuti possunt, eod, quod durissimæ rupi insistant, & præcipitibus naturæ claustris, maxime tuto sint loco. Syluis cingitur quercu, fago ac medicatis herbis ditissimis. In magna autem conualle, ad montis, in quo Lymburgum est situm, basim fluuius Vvesa, seu ipsorum lingua, vulgariter Vvesdo, maximo accolarum emolumento, irrigatur. Is, ex Arduenna Sylua, prima origine scaturiens, per Lymburgensem agrum, grato delabitur murmure, ac Mosæ tandem, iuxta Eburonum Augustam, miscetur. Multis ac varijs conducit vsibus, maxime, molitoribus, & pannorum tinctoribus, qui in suburbio Dolhen plurimas officinas habent. Præstantissimam etiam magna copia nobilitatur piscibus, trutis nimirum, tam prodi-giosa magnitudinis, vt vulgaris fluuiatilis, salmonis appellationem mereantur, vmbri, anguillis, multellis, cancris, & id genus alijs qui sub caueris nostris latitantes, summa cum voluptate & delectatione capiuntur. Fœlix huic oppido ager, omnium rerum necessitati deferuentium ferax. vino tantum, ob inclementiam cœli, excepto, pasuis, saginando pecori, vberimis, maxime, iuxta Heruiam pagum, abundat, hinc delicati saporis, & inusitatæ magnitudinis casei, Lymburgense solum commendant. Eodem etiam telluris beneficio, efficaces colligunt herbas, tam morbis curandis, quam cœui accommodas, ponderosum ferunt triticum, & zeam, ex qua panem, albedine præstantem, conficiunt. Habent & hordeum, ex quo potum, ob vini caritatem, ceruissiam coquunt, quam tam sitienter, tantaque aviditate ea gens bibit, vt in conuiuijs atque symposijs, satis sit operosum ministris, cantharos ac phialas promptè implere. Eo liquoris genere non vt exhilarescant, non vt melancholicas animi nebulas discutiant, vtuntur, sed tanta immodestia sese ingurgitant, tam strenuè se mutuo ad potandum cogunt, vt, si quis hos noctes atque dies strenuè cyathifantes, suspiciendæ capacitatis pocula vnico anhelitu exinanire atque siccare, & eorum impotentem ad potationes procliuatatem, consideret, periculum imminere Græcis, Germanis, atque Saxonibus dicat, ne tandem bibacitatis hederam, his Gallia Belgicæ populus sint porrecturi. Optandum, apud hos Aegyptiorum consuetudinem vsu receptam esse, qui in symposijs, hominis mortui imaginem circumferre, & singulis acumbentibus, dicere solebant. In hunc intuens, pora & epulare, talis post mortem futurus es. Sed, bibulorum societate relicta, ad agri Lymburgensem nunc redeo. Qui multis etiam plumbi ac ferri fodinis præstans, cultores, opum affluentia, nobiles reddit, Quinetiam calaminaris lapis, Plinio in re medica commendatus, ex terræ venis, iuxta sacram Henrici ædiculam, in Sylua Aquis eruitur: nec non multis in locis atra carbonaria, sulphuris particeps, terra, fabris ferrarijs, & vulcano domestico conferuando, admodum utilis, ex qua globos, quos, Cluten, nuncupant vulgò, conformant. Effodiuntur ibidem etiam, ex occultis terræ visceribus, varij generis lapides, instar Namurcensium, marmoris & laspidis speciem præ se ferentes, candidis, nigris, fuscis, varijsque maculis venustè conuersi, ex quibus mortaria, mensarum tabulae, vt tanquam speculum reluceant, politæ. Magnificum ædium camini, columnarum capitula, corodines bases, scapi, Principum, illustriumque virorum monumenta, aliaque ædificia, videndi sensum oblectantia, constructa videntur. Veluti superioribus annis elegantissima illa Anuerpia, prætoriana domus accuratissima architecturæ symmetria subtiliter, & magnificenter ex hoc potissimum lapide, constructa, urbem ipsam commendabilem reddidit. Præter multos insuper pagos, domorum, populique frequentia cultos, villas duas (oppida diceres) eleganter extructas, Lymburgense hoc territorium exhibet, Vpen ac Heruiam, vtrique mercatoribus inhabitata ditissimis, qui mercibus suis, potissimum vero, panno & clauis, nundinas Francofordianas, bis annuatim maximo emolumento, quæstusque vberissimo frequentant. Primo ab vbe lapide, insignis ac peruectum est Cisterciensium Monasterium, Vallis Dei nuncupatum, à Duce Henrico Secundo fundatum, cuius etiam ossa ibidem, lapideo sarcophago, continentur. Estque ibidem Nobiliū de Rosmels sepultura. Quinetiam in agro Lymburgensi passim scaturiunt, erumpuntque salientes aquæ, tam villaticis, quam voluptarijs vsibus seruientes. His autem omnibus infinitis parafrangis præstat fons ille acidus Arduennæ syluæ, secundo à Lymburgo lapide in pago Spa, toti orbi nunc celebratissimo, erumpens, quo tam indigenæ, quam ex remotissimis mundi partibus alienigenæ, recreandi, & sanitatis amissæ recuperandæ, & ab imminetibus morbis præcauendi studio, frequenti numero se conferunt. Et si potè Lymburgense hoc oppidum, angustioribus circumseptum limitibus, infrequentiores incolæ habeat, si tamen ea, quæ vbes vt plurimum commendare solent, & clarissimorum hominum ex eo progenitorum seriem consideres, non infimæ dignitatis oppidum esse censabis, vt de eo id Vergilianum non immeritò dici queat, Pauci numero, sed viuia virtus. Neque adeo refert, quali sint vbes structura sita, numero, atque frequentia ciuium, sed qua animorum inueniatur concordia, quo virtutum nitore, qua religione sint ciues imbuti. Et quemadmodum fructuum dignitas arboris commendat præstantiam: Ita vbes maxime illustrent viri, qui virtutibus eruditione, & dignitate præstantes ex ijs prodierunt. Quales ex Lymburgo sunt nati Reuerendus vir, D. Hermanus Rauus, Abbas S. Iacobi, Insulæ vrbis Leodiensis, Instituti S. Benedicti, vir religione, & pietate eximia. Nicolaus Billein, Belli reditus, ordinis Præmonstratensium eiusdem, apud Leodios, Insulæ, qui miserabili & nunquam audita morte, interijt. D. Lambertus, Vallis Dei, in Ducatu Lymburgensi, ordinis Cisterciensis, Cœnobiarca, vir admodum hospitalis, & bonus, qui maxima animi acerbitate vidit, deterrimos auitæ religionis hostes, qui ipsos Geosios nuncupant, Monasterij sua bona, diripere, ipsumque cœnobium, Vulcani tandem furoribus litare, Anno salutis M. D. LXXIII. Nonis Aprilis Nec minor meretur hoc oppidum laudem, quod insignem virum, Guilhelmu Vilkinium, Theologica professione eximium, Patrem Societatis IESV ediderit. Patribus etiam auspicijs, doctissimorum, optimorumque hominum laude, apud Lymburgos perpetuum sunt nomen adepti, sacram representantem Triadē fratres, quorum eruditione atque virtute eximia, non solum hæc Lymburgensis patria, sed & vniuersa Europa, decorata, illustrataque est. Hi sunt, summus ille D. Gylbertus Lymburgus, qui candore & integritate animi, excellentique rei medicæ scientia apud suos Eburones enituit, vbi Medicæ præfessionis praxin xxxvi. annos, summa cum laude, fœlicissimeque exercuit. Quamobrem tanti & nominis & autoritatis apud suos semper fuit (vt ob morum, dicendique grauitatem ac promptam in medendo fœlicitatem, alter quasi Aesculapius ab omnibus haberetur, vt proinde tres ex ordine Principes Eburonum Antistites, sanitatis suæ tutelam ipsi commendari viri pietati totus deditus, à libidine omni, tam corporis, quam animi abhoruit, & philosophiæ amore incensus, totam vitam in celibatu transegit, vir minime ambitiosus, opes, omnesque voluptates, quemadmodum & Ducum, Regumque aulas respuens, virtutibus pijsque meditationibus se totum deuouit. Nam ab Eduardo sexto Angliæ Rege, cura & sollicitatione Thomæ Grammeri Archiepiscopi Cantuariensis, sola virtutis, eruditionisque commendatione, magnis præmijs & vitæ conditione honorifica, crebris litteris fuit vocatus. Ad Sabaudia quoque Ducem Philbertum, incredibili studio, celeberrimi eiusdem Protophysi Anthonij Fossam, eo tempore, quo apud Illustrissimum Leodiensium Principem Georgium ab Austria Archiatrum ageret, est inuitatus. Similiter etiam ab Academia Louanensi, regio stipendio, in locum Doctoris Medici ordinarij Hieremias Brachelij, & Magistratus, & creberrimis doctissimi viri litteris Ioannis VVameij, vtriusque Iuris Professoris. Qui pro dolor, trium ferè mensium spacio, vt Antipater Medicus illi Romanus senex, apud Galenum lib. 4. cap. 9. leui orthodnea, ex obstructione in leuibuserijs affectus, omnigenam in eius pulsu systematicam inæqualitatem, ipse carpum sapius tangens, admiratus, accedente morbi successu, simul cordis palpitatione, ter, quaterve ac sæpius aucta simul spirandi difficultate, repente inter manus acpias suorum preces immatura morte, religiosa & catholica fide præditus, obiit, non sine multorum, qui eum impensè diligebant, apud Eburones luctu & lachrymis, VIII. Feb. Anno 1567. De cuius vita, morte, & lucubrationibus, libelles publicè extat. Alter eius frater, Ioannes Fuscus, vtriusque L. L. qui puer domi liberalibus disciplinis imbutus, adolescens, vtriusque bonarum artium mercator, Angliam, Galliam, deinde Italiam adiit, cumque iam omnes in summam sui admirationem, ob egregiam indolem, rataque ingenij dotes, rapuisset, nono, & vigesimo ætatis suæ anno pestilentiali dysenteria, Leodij curiæ Aduocatus, moritur. Tertium ex eadem familia, oppidum hoc Lymburgense edidit, virum literis ac moribus castissimè perornatum, D. Doctorem Remaclum, Medicæ Professione conspicuum, & Leodij apud D. Paulum Canonicum, stirpium, & omnium eorum, quæ terra ex se fundit, scientia præstantem, perillustri in rem literariam propensione hominem, ac summum optimorum ingeniorum promotorem, qui pia & munifica liberalitate priuatarum possessionum opibus, adolescentem aliquot, lætissima indole præditos in literarum studijs alit. Quin etiam præter summos hos viros, fœcunda hæc patria non sibi modò, sed & remotissimis mundi regionibus protulit, Petrum Maheu litteratum, & in carmine mirè fœlicem. Et D. Ioannem Flemmingum Medicum excellentem, qui beneficio Ecclesiastico Aquisgrani resignato, Archiater Sigismundi Poloniæ Regis, Cracouiæ obiit. Atque vt finem tandem faciam vix dignis vnquam laudem elogijs pro merito celebrari poterit Clarissimus vir, ac vera nobilitate conspicuus D. Guilhelmus Gulpen, ex vetusta & nobili Rosmeliana oriundus prosapia, totius ducatus Lymburgensis ac comitatus Falckenburgensis, sub prouisione (vt stylo Brabantico vtar) Gubernator, ob singularem animi constantiam, prouidentiam, & zelum purè catholicum in hoc vernali bello, anni 1574. quo maximæ hostium copiæ irruerant, ac cimosanas regiones depopulabantur nullam suæ peronæ, nullam vitæ rationem habens, sed postposito salutis suæ discrimine, diuino fretus auxilio, & generosi animi constantia, summa omnium admiratione, non solum ipsum Lymburgum munitissimum oppidum, sed vniuersum Ducatū, profligatis hostibus, ab omni periculo liberauit, & libertati pristinæ restituit.